Kannada Prabha
Title :
Author :
Location :
Article Date : 12/22/2015

ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್‌ಗೆ ಜೀವ ತುಂಬುವ ಯತ್ನ

ಗ್ರಾಮ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಹಲವು ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದ್ದ ರಮೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ನೇತೃತ್ವದ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯು, ಕೆಲವು ಮಾರ್ಪಾಡುಗಳೊಂದಿಗೆ 'ಕರ್ನಾಟಕ ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ -ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್' ಮಸೂದೆಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಯಾವುದೇ ಬಗೆಯ ಚರ್ಚೆ ಇಲ್ಲದೆಯೇ ರಾಜ್ಯ ವಿಧಾನಮಂಡಲದ ಉಭಯ ಸದನಗಳ ಅಂಗೀಕಾರ ಪಡೆದಿದ್ದು, ಹಲವು ಬಗೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳಿಗೆ ವೇದಿಕೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿರುವ ಬಹುತೇಕ ಸಂಗತಿಗಳು ಅಧಿಕಾರ ವಿಕೇಂದ್ರೀಕರಣದ ಆಶಯವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲಗೊಳಿಸುವ ಭರವಸೆ ಮೂಡಿಸಿವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ, ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗಬಹುದು ಎನ್ನುವುದರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಇಲ್ಲಿದೆ

• **ರಾಘವೇಂದ್ರ ಭಟ್**

ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಬದಲಾವಣೆಯ ನಿರೀಕ್ಷೆ ಗರ್ಭೀಕರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಮತ್ತು ಕಳೆದ ಎರಡು ವರ್ಷದಿಂದ ಗ್ರಾಮ ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಪ್ರತೀಕ್ಷೆ ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದ್ದ ರಮೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ನೇತೃತ್ವದ ಸಮಿತಿಯ ವರದಿಯು 'ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್- ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್' ಎಂಬ ಮಸೂದೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹೊರಬಂದಿದೆ. ಆದರೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಕೂಸಿಗೆ ಆರಂಭದಲ್ಲೇ 'ಅಪೌಷ್ಟಿಕತೆ'ಯ ಭೀತಿ ಶುರುವಾಗಿದೆ!

ಹೌದು, ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತ ಬಲಗೊಳಿಸುವ ಈ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಸೂದೆ ಮಂಡನೆಯಾದಾಗ ರಾಜ್ಯದ ಶಾಸನಸಭೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ ರೀತಿ ಕಾಯ್ದೆಯ ಅನುಷ್ಠಾನ ವಿಧಾನದ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಮಾನ ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ. ವರದಿ ಸಿದ್ಧಗೊಂಡ ದಿನದಿಂದ ಮಸೂದೆ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಂಡನೆಯಾಗುವವರೆಗೂ ಇದರ ಸುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದು ಒಣ ರಾಜಕೀಯ ಮಾತ್ರ. ಈ ಹಿಂದೆ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರದಲ್ಲಿದ್ದಾಗ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಜಿಲ್ಲಾ ಪರಿಷತ್ ಮತ್ತು ಮಂಡಲ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಆಡಳಿತ ವೈಖರಿ ಇರಬೇಕೆಂಬ ಆಶಯ ರಮೇಶ್ ಕುಮಾರ್ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಇಂಥ ಕಾಯಿದೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದರೆ ಶಾಸಕರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಕತ್ತರಿ ಬೀಳುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಬಲ ಲಾಬಿಯೇ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಮುಖದಲ್ಲಿನ ಒಂದು ಕಣ್ಣು, ನಾಲ್ಕು ಹಲ್ಲು ಕಿತ್ತಿಟ್ಟು, ನಾಸಿಕ ಊನಗೊಳಿಸಿ ಕನ್ನಡಿ ಮುಂದೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಅಲಂಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಿ ಎಂಬಂತೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ನೇರ ಆಯ್ಕೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಪ್ರಮುಖ ಹತ್ತು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಕಾಯಿದೆ ಜಾರಿಗೆ ತರಲಾಗಿದೆ.

ನಿಜಕ್ಕೂ ಜಾರಿ ಸಾಧ್ಯವೇ? : ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿರುವ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಬಂಧಿ ಬದಲಾವಣೆ ಹೊರತುಪಡಿಸಿದಾಗ ಗ್ರಾಮ ಸ್ವರಾಜ್ಯದ ಆಶಯಕ್ಕೆ ಬಲ ನೀಡುವ ಎರಡು ಅಂಶಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ ಯೋಜನಾ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಅಧಿಕಾರ ನೀಡುವುದು ಹಾಗೂ ಕರ ಸಂಗ್ರಹಣೆಯ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನೀಡುವುದು ಇದರಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಜಿಲ್ಲಾ ಕೇಂದ್ರ ಕಚೇರಿಗಳಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ ಸೃಜನೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ನೀಡುವ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಯ ಸರ್ಕಾರದ ರೀತಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಸೇರಿದೆ. ಇದರ ಮುಂದುವರಿದ ಭಾಗವಾಗಿ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು, ಹಾರ್ಡ್‌ವೇರ್ ಪಾರ್ಕ್, ಟೆಕ್ಸ್‌ಟೈಲ್ ಪಾರ್ಕ್, ಸೋಲಾರ್ ಸ್ಥಾವರ, ಕೆಐಎಡಿಬಿ ವಿಶೇಷ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯಗಳಿಗೆ ಸ್ವತ್ತಿನ ಮೂಲಮೌಲ್ಯದ ಶೇ.0.4ರಿಂದ ಶೇ.1ರಷ್ಟು ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವ ಅಧಿಕಾರ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಜಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆಯೇ, ಮಸೂದೆಯ ಪ್ರಮುಖ 16 ಆಶಯಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಜನಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಅವಕಾಶ ನೀಡುವರೇ ಎಂಬ ಮೂಲಭೂತ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಶಾಸನಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ದನ ಮೇಯಿಸಲಿಕ್ಕೂ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್: ಮಸೂದೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾದ ಹಲವು ವಿಚಾರಗಳಿವೆ. ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಪಶು ವಿಮಾ ಪದ್ಧತಿ ಇನ್ನೂ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅಂಥದ್ದರಲ್ಲಿ ಪಶು ನೋಂದಣಿಗೆ, ಸಂತೆ ಮತ್ತು ಜಾತ್ರೆಗೆ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ತರುವ ಪಶುವಿಗೆ (ಪ್ರತಿ ಪಶುವಿಗೆ ದಿನಕ್ಕೆ ₹5), ಗೋಮಾಳದಲ್ಲಿ ಮೇಯಿಸುವ ಪ್ರತಿ ಹಸುವಿಗೆ (ದಿನಕ್ಕೆ ₹5) ತೆರಿಗೆ ವಿಧಿಸುವುದು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಅಸಾಧ್ಯ. ಧರ್ಮಶಾಲೆ, ಛತ್ರಗಳು, ದನದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆ, ಕಸಾಯಿಖಾನೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ಯಾನವನ, ಗೊಬ್ಬರದ ಗುಂಡಿ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಸಂತೆಗಳ ಆಯೋಜನೆಯಂತಹ ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರು ಮನ ಮಾಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ 32 ಇಲಾಖೆ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಹಂಚಿಹೋಗಿರುವ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಪಂಚಾಯತ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಭಾಗಶಃ ಉತ್ತರದಾಯಿಯಾಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಕ್ಕೆ ಯಶಸ್ಸು ದೊರಕುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಕಡಿಮೆ.

ಹೊಸ ಶಿಫಾರಸುಗಳೇನು?

- ಗ್ರಾಪಂ, ತಾಪಂ ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿಯ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಆಸ್ತಿ ವಿವರ ಸಲ್ಲಿಸುವುದು ಕಡ್ಡಾಯ
- ಗ್ರಾಪಂ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ದುರ್ವರ್ತನೆ ಅಥವಾ ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಾಬೀತಾದಾಗ ಅವರನ್ನು ಹುದ್ದೆಯಿಂದ ಕೆಳಗಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ
- ಗ್ರಾಮದ ಅತಿ ಸಣ್ಣ ಘಟಕವನ್ನು ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಕಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹ್ಯಾಬಿಟೇಟ್ ಸಭಾ ರಚನೆ
- ಪಂಚಾಯತ್ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯ 'ಎಸಿಆರ್' ಅನ್ನು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪಂಚಾಯತ್ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಬರೆಯಬೇಕು, ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲ
- ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಸಂಸ್ಥೆ, ವೈನ್ ಶಾಪ್, ಹೋಮ್ ಸ್ಟೇಗಳಿಗೆ ನಿರಾಕ್ಷೇಪಣಾ ಪತ್ರ ನೀಡುವ ಅಧಿಕಾರವೂ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೆ
- ವಿದ್ಯುತ್, ರಸ್ತೆ, ಕುಡಿಯುವ ನೀರು ಪೂರೈಕೆ ಸೇರಿ ಪಂಚಾಯಿತಿಗೆ ನಿಯೋಜಿಸಿದ ಅಧಿಕಾರ ನಿರ್ವಹಣೆಯನ್ನು ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ವೆಬ್‌ಸೈಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು
- ಮಾನವ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ತರುವ ಸಂಪ್ರದಾಯ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಧಾರ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವುದು
- ಮಹಿಳೆಯರ ವಿರುದ್ಧ ಲೈಂಗಿಕ ದೌರ್ಜನ್ಯ ಪ್ರಕರಣಗಳನ್ನು ತಡೆಯುವುದು ಪಂಚಾಯಿತಿ ಸದಸ್ಯರ ಕರ್ತವ್ಯ

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗುತ್ತಿಗೆ: ಸಮುದಾಯ ಗುತ್ತಿಗೆ (ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ಕಾಂಟ್ರ್ಯಾಕ್ಟ್) ಎಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸಿದ ಕೆಲಸದ ಮೌಲ್ಯ ಶೇ.10ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆ ನೀಡಿರುವ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಪ್ರದೇಶದೊಳಗಿನ ಸ್ವಸಹಾಯ ಸಮೂಹಗಳಿಗೆ ಸಮುದಾಯಿಕ ಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಇದರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ₹20 ಲಕ್ಷದವರೆಗೆ ಇಂಥ ಗುತ್ತಿಗೆ ನೀಡಬಹುದು.

ಸದಸ್ಯ-ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಅವಧಿ: ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ಅವಧಿಯನ್ನು ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ದುರ್ವರ್ತನೆ ಮತ್ತು ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಂದರ್ಭ ಒಟ್ಟು ಸದಸ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಮೂರನೇ ಎರಡರಷ್ಟು ಸದಸ್ಯ ಬಲದೊಂದಿಗೆ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ಮಂಡಿಸಿ ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬಹುದು. ಆದರೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದಲ್ಲಿಂದ ಒಂದು ವರ್ಷ ಅವಿಶ್ವಾಸ ಮಂಡನೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ.

ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಮೀಸಲು: ಅಧ್ಯಕ್ಷ, ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷ ಹುದ್ದೆಗಳ ಒಟ್ಟು ಸ್ಥಾನದ ಮೂರನೇ ಎರಡರಷ್ಟನ್ನು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಿಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಪೈಕಿ ಶೇ.80ರಷ್ಟು ಪ್ರವರ್ಗ ಎ ಮತ್ತು ಶೇ.20ರಷ್ಟನ್ನು ಪ್ರವರ್ಗ ಬಿ'ಗೆ ಮೀಸಲು ಇರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿ, ಪಂಗಡ ಸಹಿತ ಎಲ್ಲ ಪ್ರವರ್ಗಕ್ಕೂ ಇಂತಿಷ್ಟು ಎಂದು ಮತ್ತು ಶೇ.50ರಷ್ಟನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಜಿಪಂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ಸಚಿವ ಸ್ಥಾನಮಾನ: 178ನೇ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಪ್ರಕಾರ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಹೊಂದುವ ಜೊತೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ನಿಗದಿಪಡಿಸಿದ ಸಂಬಳ ಹಾಗೂ ಇತರ ಉಪಲಬ್ಧಿಗಳಿಗೆ ಹಕ್ಕುಳ್ಳವರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ದುರ್ನಡತೆ ಮತ್ತು ಅಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೂ ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಆದರೆ ಆಯ್ಕೆಯಾದ ದಿನದಿಂದ ಆರು ತಿಂಗಳೊಳಗೆ ಜಿಲ್ಲಾ ಪಂಚಾಯಿತಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಮತ್ತು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ ವಿರುದ್ಧ ಅವಿಶ್ವಾಸ ನಿರ್ಣಯ ಮಂಡನೆ ಮಾಡುವಂತಿಲ್ಲ.

ಪಂಚಾಯತ್ ರಾಜ್ ತೆರಿಗೆ ದರ

- ನಿವಾಸ ಕಟ್ಟಡಗಳು: ಸ್ವತ್ತಿನ ಮೂಲ ಮೌಲ್ಯದ ಮೇಲೆ ಶೇ.0.05ರಿಂದ ಶೇ.0.10ವರೆಗೆ
- ವಾಣಿಜ್ಯ ಕಟ್ಟಡಗಳು: ಸ್ವತ್ತಿನ ಮೂಲ ಮೌಲ್ಯದ ಮೇಲೆ ಶೇ.0.20ರಿಂದ ಶೇ.0.5ವರೆಗೆ
- ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳು, ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು, ಐಟಿ ಪಾರ್ಕ್ ಗಳು, ಬಯೋಟೆಕ್ ಪಾರ್ಕ್, ಪವರ್ ಪ್ಲಾಟ್ಸ್, ಹೈಡ್ರೊ ಥರ್ಮಲ್, ಸೋಲಾರ್ ಸ್ಥಾವರಗಳು, ವಿಂಡ್‌ಮುಲ್ಸ್ ಮತ್ತು ಏರ್‌ಪೋರ್ಟ್, ಕೈಗಾರಿಕೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ವಿಶೇಷ ಆರ್ಥಿಕ ವಲಯಗಳು: ಸ್ವತ್ತಿನ ಮೂಲ ಮೌಲ್ಯದ ಮೇಲೆ ಶೇ.0.4ರಿಂದ ಶೇ.1ವರೆಗೆ
- 1000 ಚ.ಮೀ.ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲದ ಖಾಲಿ ಜಮೀನು: ಶೇ. 0.05ರಿಂದ ಶೇ.0.1ವರೆಗೆ
- 4000 ಚ.ಮೀ.ಕಡಿಮೆ ಇರುವ ಖಾಲಿ ಜಮೀನು: ಶೇ.0.025ರಿಂದ ಶೇ.0.05ವರೆಗೆ
- 4000 ಚ.ಮೀ.ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಖಾಲಿ ಇರುವ ಜಮೀನು: ಶೇ.0.01ರಿಂದ ಶೇ.0.02ವರೆಗೆ
- ಜಾಹೀರಾತು ಮತ್ತು ಹೋರ್ಡಿಂಗ್‌ಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಚ. ಮೀ.ಗೆ ತೆರಿಗೆ: ತಿಂಗಳಿಗೆ 5 ರು.
- ಮೊಬೈಲ್ ಟವರ್: ವಾರ್ಷಿಕ 12 ಸಾವಿರ ರು.
- ವಿಂಡ್‌ಮಿಲ್‌ಗಳಿಗೆ ತೆರಿಗೆ: ಟರ್ಬೈನ್‌ಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವಾರ್ಷಿಕ 0.5ರಿಂದ 1 ಲಕ್ಷ ರು.
- ಸೋಲಾರ್ ಪಾರ್ಕ್‌ಗಳ ತೆರಿಗೆ: ಸ್ವತ್ತಿನ ಶೇ. 0.50ರಿಂದ ಶೇ.1.50ವರೆಗೆ

ವಾಹನ ನಿಲುಗಡೆ ಶುಲ್ಕ-ಪ್ರತಿದಿನಕ್ಕೆ

- ಬಸ್, ಲಾರಿ ಭಾರಿ ವಾಹನಗಳಿಗೆ: 50 ರು.
- ಕಾರ್, ಲಘು ಮೋಟಾರ್ ವಾಹನಗಳು: 20 ರು.
- ಮೋಟಾರು ಸೈಕಲ್: 10 ರು.
- ಎರಡಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಕುದುರೆ, ಎತ್ತು ಇಲ್ಲವೇ ಎತ್ತಿನ ಗಾಡಿಗಳನ್ನು ಎಳೆಯಲು ಸ್ಪ್ರಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ದ್ವಿಚಕ್ರ ವಾಹನ: 5 ರು.
- ಸ್ಪ್ರಿಂಗ್ ಉಳ್ಳ ಇತರೆ ವಾಹನ: 3 ರು.
- ಸ್ಪ್ರಿಂಗ್ ಇಲ್ಲದಿರುವ ಗಾಡಿ ಮತ್ತಿತರ ವಾಹನ: 2 ರು.
- ಬೈಸಿಕಲ್ ಮತ್ತು ತ್ರಿಚಕ್ರ ವಾಹನ: 1 ರು.

ಪಶುಗಳ ನೋಂದಣಿ ಶುಲ್ಕ

- ಸಂತೆ ಮತ್ತು ಜಾತ್ರೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ತಂದ ಪ್ರತಿ ಪಶುವಿನ ಮೇಲೆ: ಪ್ರತಿದಿನಕ್ಕೆ 5 ರು.
- ಮೇಯಿಸುವ ಜಮೀನಿನಲ್ಲಿ ಪಶುಗಳನ್ನು ಮೇಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಶುಲ್ಕ: ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳಿಗೆ 5 ರು.

ಮಾರುಕಟ್ಟೆ ಶುಲ್ಕ

- ಒಂದು ಚದರ ಮೀಟರ್‌ಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿಲ್ಲದ ಪ್ರತಿ ಪ್ಲಾಟ್‌ನ ಮೇಲೆ: ಪ್ರತಿ ದಿನಕ್ಕೆ 5 ರು.
- ಪ್ರತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚದರ ಮೀಟರ್ ಅಳತೆಯುಳ್ಳ ಪ್ಲಾಟ್‌ಗೆ: ಪ್ರತಿ ದಿನಕ್ಕೆ 2 ರು.
- ಯಾವುದೇ ಸರಕಿನ ಪ್ರತಿ ಬಾಸ್ಕೆಟ್ ಅಥವಾ ಬ್ಯಾಗಿಗೆ: ಪ್ರತಿ ದಿನಕ್ಕೆ 2 ರು. ಯಾವುದೇ ಸರಕಿನ ಬ್ಯಾಗನ್ನು ಹೇರುವ ವಾಹನಕ್ಕೆ: ಪ್ರತಿ ದಿನಕ್ಕೆ 5 ರು.

ಮತ್ತಷ್ಟು ಶುಲ್ಕ

ಅಪ್ಟಿಕಲ್ ಫೈಬರ್ ಕೇಬಲ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕಾಗಿ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ತೋಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಶುಲ್ಕ: ಮೂರು ನಾಳೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಮೀಟರ್‌ಗೆ 450 ರು. ಲೇಯಿಂಗ್ ಚಾರ್ಜ್, ಹೆಚ್ಚಿನ ನಾಳಗಳಿಗೆ ಪ್ರತಿ ಮೀಟರ್‌ಗೆ 75 ರು., ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಚಾರ್ಜ್ ಪ್ರತಿ ಮೀಟರ್‌ಗೆ 75 ರು., ಹಿಂದಿರುಗಿಸಬಹುದಾದ ಭದ್ರತಾ ಠೇವಣಿ ಪ್ರತಿ ಮೀಟರ್‌ಗೆ 119.50 ರು.